

Forfatter: Jacobsen, J. P.

Titel: Udrag fra Samlede Værker III Udg. paa Grundlag af Digterens efterladte Papirer af Morten Borup

Citation: Jacobsen, J. P.: "Samlede Værker III Udg. paa Grundlag af Digterens efterladte Papirer af Morten Borup", i Jacobsen, J. P.: *Samlede Værker III Udg. paa Grundlag af Digterens efterladte Papirer af Morten Borup*, udg. af Morten Borup ; Georg Christensen , 1924-29, s. XII. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-jacob03val-shoot-idm139892129002000/facsimile.pdf> (tilgået 16. maj 2024)

Anvendt udgave: Samlede Værker III Udg. paa Grundlag af Digterens efterladte Papirer af Morten Borup

XII

riske Forskning ved at belyse Gangen i hans digteriske Udvikling. I dette og det følgende Bind har derfor foruden alt det tidligere trykte ogsaa adskilligt hidtil utrykt Stof fundet Plads, naar det skønnedes at oplyse noget om Digterens Studier og Forbilleder. Hermed er dog langt fra alle Jacobsenske Manuskripter offentliggjort, thi medens praktisk talt alt, hvad der stammer fra Tiden efter det digteriske Gennembrud, er medtaget, kan talrige Udkast fra Digterens Barndom — puerile og efterklangsagtige saavel af Form som af Indhold — uden Skade for Forskningen henligge utrykt. Hvor der er gjort Brud paa denne Regel vil det nedenfor blive nærmere motiveret. Ligeledes er der med Hensyn til Varianter til posthume Arbejder foretaget et Udvalg, dels af nødvendige Pladshensyn, dels ud fra den Betragtning, at det ikke kan anses for nødvendigt at meddele Rettelser til alt det i ydre Henseende ufuldendte, da det som oftest er ensbetydende med det i dybere Forstand ufærdige.

* * *

Et selvbiografisk Afsnit, *Dagbogsoptegnelser og Strøtanker*, fører os ind i Jacobsens Tankeliv, fra han som purungt Menneske begynder at danne sig en Livsopfattelse, til han som modnet Mand anlægger Notatsamlinger til Brug for kommen-

XIII

de Værker; imellem den første Antegnelse, der stammer fra Tiden før Studentereksamen, og de sidste, af hvilke en indeholder Momenter til „Niels Lyhne“, ligger der dog kun et Tidsrum af ca. 10 Aar. Det litterære Forbillede er antagelig dels Poul Møllers Aforismer, der ogsaa omtales en Gang (S. 18. s), dels Kierkegaards „Diapsalmata“.

Det første digteriske Udkast, som her er optaget, det ganske korte Fragment „En Fortælling om tre“, slutter sig ved sin selvbiografiske Karakter til Dagbogsoptegnelserne, idet dets Situation nøje afspejler Jacobsens egen omkr. 1867. Helten, der bærer samme Fornavn som Titelfiguren i den samtidige Digtsamling „Hvervt Sperring“, føler sig paa samme Maade som Jacobsen delt mellem Videnskaben og Digterkaldet (jf. den første Dagbogsoptegnelse „Om mit Kald“), og hans Veninde er ved at give sin Haand bort til en Mand, hun ikke elsker; saaledes havde Jacobsens Barndomsveninde 1867 foretaget et lignende, efter hans Mening ubetænksomt Skridt, som han havde anvendt al sin Overtalelsesevne for at faa hende fra (se Anna Linck: „J. P. Jacobsen“² (S. 51). Digterisk har Jacobsen imidlertid ikke formaaet at udnytte dette Motiv; han synes hurtigt at have opgivet denne Plan.

De følgende, i sig selv ganske ubetydelige smaa Skitser giver interessante Fingerpeg om Jacobsens tidligste Forbilleder. „Den gamle Vandpost“ kalder han meget